

Aan
De staatssecretaris van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

TCB A066(2011)

Den Haag, 18 februari 2011

Betreft: advies Verlengen uitrijperiode dierlijke mest

Mijnheer de Staatssecretaris,

Bij brief van 16 september 2010¹ verzocht uw voorganger de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit mede namens de toenmalig minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer de Technische commissie bodem (TCB) om beoordeling van het besluit van 3 september 2010 om de periode waarin het is toegestaan dierlijke mest op zand- en lössgrond uit te rijden, met twee weken te verlengen. Het advies heeft betrekking op een reeds vastgesteld besluit.

De TCB heeft eerder geadviseerd over ontheffingen van het uitrijverbod voor dierlijke mest^{2,3,4,5}. Mest uitrijden aan het einde van het groeiseizoen is in zijn algemeenheid van weinig betekenis voor de nutriëntenvoorziening van gewassen. Aan het einde van het groeiseizoen is de groeisnelheid van gewassen gering. Het succes van late gewassen is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden en daarmee onzeker. Het risico op uitspoeling van nutriënten is daarom groot bij najaaraanwending van dierlijke mest, zeker op uitspoelingsgevoelige zand- en lössgronden. De directe milieukundige effecten van een ontheffing zullen echter naar verwachting gering zijn, vanwege de beperkt toegestane dosis en de beperkte periode. Desondanks vindt de TCB dat het belang van de bodem zich verzet tegen ontheffingen van het uitrijverbod, omdat het niet bijdraagt aan een goede landbouwpraktijk, de noodzakelijke uitbreiding van de mestopslagcapaciteit niet stimuleert en niet bijdraagt aan efficiënte benutting en hergebruik van schaarse grondstoffen. Onderstaand wordt dit nader toegelicht.

¹ Zie bijlage 1.

² TCB S54(2002), advies Vrijstellingsregeling gebruik dierlijke meststoffen, 30 augustus 2002.

³ TCB S59(2004), advies inzake vrijstelling ex art. 64 Wet bodembescherming, 31 augustus 2004.

⁴ TCB S45(2005), advies Vrijstelling ex Art. 64 Wet Bodembescherming, 1 september 2005.

⁵ TCB S50(2006), advies Ontwerprijstellingsregeling BGM extreme weersomstandigheden 2006 (TCB 2006 4526), 30 augustus 2006.

Goede landbouwpraktijk

Er kunnen omstandigheden zijn waarin late gewassen zoals gras, groenbemesters en bollen baat hebben bij een startgift stikstof. Met dierlijke mest wordt echter ook fosfaat toegediend. Aangezien de meeste Nederlandse landbouwbodems ruim voldoende fosfaat bevatten, is de fosfaatgift in de dierlijke mest niet nodig. Het laat toedienen van dierlijke mest past vanuit dit oogpunt niet in een goede landbouwpraktijk.

Stimuleren uitbreiding mestopslagcapaciteit

De aanleiding om dierlijke mest in september te willen uitrijden is veeleer gelegen in de beperkte capaciteit van de mestopslag. De TCB vindt dat agrariërs beter dienen te anticiperen op grillige weerpatronen door de dierlijke mest eerder in het seizoen toe te dienen en door aanpassing van de mestopslagcapaciteit. De TCB vindt de aanhoudende honorering van verzoeken tot ontheffing geen stimulans om tot uitbreiding van de mestopslagcapaciteit te komen.

Efficiënte benutting en hergebruik van schaarse grondstoffen

In het recente advies Sluiten nutriëntenkringlopen⁶ heeft de TCB nutriënten aangemerkt als kostbaarheden waarmee efficiënt moet worden omgegaan en die zoveel mogelijk moeten worden gerecycled om ten goede te komen aan gewasproductie. Het laat uitrijden van dierlijke mest draagt hier niet aan bij. Daarom vindt de TCB ontheffingen van het uitrijverbod voor dierlijke mest niet passen in de ambitie van de overheid om te komen tot verduurzaming van de landbouw.

De TCB stelt het op prijs dat in voorkomende gevallen, conform artikel 64 van de Wet Bodembescherming, ons advies eerder wordt gevraagd en dan onderdeel kan uitmaken van uw besluitvorming.

Een afschrift van dit advies stuur ik naar uw ambtgenoot, de staatsecretaris van Infrastructuur en Milieu.

Met de meeste hoogachting,

Het origineel van dit advies is gestuurd aan de verantwoordelijke bewindspersoon/personen.
--

Ali Edelenbosch
Voorzitter Technische commissie bodem

⁶ TCB A059(2010), advies Sluiten nutriëntenkringlopen, 13 augustus 2010.

BIJLAGE 1

De adviesaanvraag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK DEN HAAG

Technische Commissie Bodem
Postbus 30947
2500 GX DEN HAAG

Agroketens en Visserij
Cluster Mest en Milieu

Prins Clauslaan 8
2595 AJ DEN HAAG
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG
www.minlnv.nl

Contactpersoon
Drs. P.J.A. Soons
Senior beleidsmedewerker

T 070-3784648
F 0790-3786158
p.j.a.soons@minlnv.nl

Onze referentie
AKVL/2010/5589

Bijlagen
1

Datum 16 september 2010
Betreft Verlengen uitrijperiode dierlijke mest

Geachte Voorzitter,

Per 3 september heb ik, in overeenstemming met de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, besloten de periode waarin het is toegestaan dierlijke mest op zand- en lössgrond uit te rijden, met twee weken te verlengen. Dit naar aanleiding van een verzoek van LTO Nederland.

De inhoud van de te treffen voorziening treft u in bijgevoegd persbericht aan.

Bij mijn besluit heb ik overwogen dat de weersomstandigheden eind augustus in het algemeen niet toelieten, binnen de kaders van goede landbouwpraktijk, op zand- en lössgrond dierlijke mest toe te dienen aan grasland, groenbemesters volgend op een graanteelt en aan in het najaar te planten bollen. Voorts heb ik overwogen dat, mede gezien de beperkte voorraad minerale stikstof in gebieden met hoge neerslag, genoemde gewassen gediend zijn met een startgift dierlijke mest.

Tot slot heb ik overwogen dat bij enigszins gunstige weercondities, en mede gegeven de beperkte toegelaten dosis en de gemiddeld genomen aanvaardbare kwaliteit van het grondwater onder grasland, van een beperkt milieukundig nadeel sprake zal zijn.

Gelet op artikel 64 van de Wet Bodembescherming verneem ik gaarne uw beoordeling van dit besluit.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT,

G. Verburg

Leven
van het land,
geven
om natuur.

TCB adviezen gerelateerd aan dit advies:

Advies Sluiten Nutriëntenkringlopen, A059(2010)

Advies Ontwerp vrijstellingsregeling Bgm extreme weersomstandigheden 2006, S50(2006)

Advies Vrijstelling ex artikel 64 Wet Bodembescherming, S45(2005)

De commissieleden van de TCB zijn:

Mevr. A. Edelenbosch, voorzitter TCB

Prof.dr. P.C. de Ruiter, plaatsvervangend voorzitter TCB, hoogleraar Milieuwetenschappen aan de Universiteit Utrecht, wetenschappelijk manager Centrum Bodem bij Wageningen UR

Prof.dr.ir. F.B.J. Barends, hoogleraar Grondwatermechanica aan de TU Delft, lid wetenschapsteam bij Deltares (Geo-Engineering)

Dr. J. Griffioen, milieugeochemicus bij Deltares/TNO Geological Survey of the Netherlands

Drs. C. Hegger, arts maatschappij en gezondheid bij GGD Rotterdam-Rijnmond

Dr.ir. J.J. Neeteson, manager business unit Agrosysteemkunde van Plant Research International, WUR en geeft leiding aan de leerstoelgroep Biologische Landbouwsystemen van Wageningen Universiteit

Prof.dr. J.G.M. Roelofs, hoogleraar Aquatische Ecologie en Milieubiologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen

Prof.dr. J.C.H.M. Vangronsveld, hoogleraar Milieukunde aan de Universiteit van Hasselt

Prof.dr. J.A. van Veen, hoogleraar Microbiële Ecologie aan de Universiteit Leiden, hoofd van de afdeling Microbiële Ecologie bij het NIOO Wageningen

Prof.dr. W.P. de Voogt, bijzonder hoogleraar Milieuchemie van opkomende watercontaminanten aan de Universiteit van Amsterdam, principal scientist bij KWR Nieuwegein

Dr. A.P. van Wezel, ecotoxicoloog, teamleider Chemische waterkwaliteit en gezondheid bij KWR Nieuwegein

Dr. C.M. Plug, ministerieel vertegenwoordiger, directeur Duurzaam Producteren, Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Het secretariaat van de TCB:

Dr. J. van Wensem, algemeen secretaris

Dr.ir. A.E. Boekhold, plaatsvervangend algemeen secretaris

Drs. J. Tuinstra, senior adjunct secretaris

Drs. M. ten Hove, adjunct secretaris

Drs. J.L.M. Oomes, adjunct secretaris

S.I. Sewnarain, administratief medewerker

Dit advies is opgesteld door Sandra Boekhold